

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Герман Д.О.

студент,

Науковий керівник: Олефір А.О.

кандидат юридичних наук, асистент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ ЗА РАМКОВИМИ УГОДАМИ

Удосконалення механізмів здійснення державних закупівель є важливим питанням з огляду на необхідність раціонального використання публічних коштів. Важливим кроком стало запровадження у 2011 році інституту закупівель за рамковими угодами.

Слід зазначити, що закупівля за рамковими угодами давно відома на заході, наприклад, у США. Там використовуються рамкові угоди (Blanket Purchase Agreement) для регулярних закупівель широкого асортименту продукції (наприклад, канцелярські товари та інші витратні матеріали для роботи офісів, а також постачання запасних частин автотранспорту замовників). Питання поточного забезпечення потреб федеральних органів влади США вирішуються централізовано, через спеціальну організацію – Адміністрацію загальних послуг (General Services Administration), завдяки якій замовники можуть купувати широкий асортимент товарів, робіт, послуг, «єдиних стандартів» для всіх відомств, незалежно від сфери їх компетенції. Державним замовникам пропонується вибір з понад 4 мільйонів найменувань продукції, яка централізовано закуповується Адміністрацію загальних послуг. Така схема організації закупівель дозволяє суттєво здешевити саму процедуру закупівлі.

У зарубіжних країнах рамкові угоди, як правило, передбачають здебільшого спільні закупівлі для кількох замовників певної стандартизованої продукції, що здійснюються або центральним органом закупівель або створеним спеціально для цього органом. Крім того, у різних країнах такі спільні закупівлі мають різні механізми реалізації. У країнах ЄС таким механізмом виступають рамкові угоди (framework agreements), у законодавстві Російської Федерації передбачена можливість проведення спільних торгів із закупівлі однойменних товарів, робіт і послуг між декількома замовниками на підставі укладеної

між ними угоди, у США, як уже зазначалося, також використовуються рамкові угоди (Blanket Purchase Agreement) для регулярних закупівель широкого асортименту продукції. У країнах ЄС рамкові угоди являють собою механізм, що забезпечує велику кількість учасників закупівлі шляхом добровільного приєднання до угоди. Наприклад, усі замовники певного міста можуть добровільно приєднатися до угоди завдяки вигідній ціні та високій якості товару (послуги) [1].

Відповідно до п. 25 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 №1197-VII (далі – ЗУ «Про здійснення державних закупівель»), рамкова угода – це правочин, який укладається одним чи кількома замовниками (генеральним замовником) у письмовій формі в порядку, встановленому цим Законом, з одним чи кількома учасниками процедури закупівлі з метою визначення основних умов закупівлі окремих товарів і послуг для укладення відповідних договорів про закупівлю протягом строку дії рамкової угоди [2].

Перш за все, варто розуміти сутність рамкової угоди як правочину, що є первинним щодо укладення договорів про закупівлю. Рамкова угода не є тотожною за змістом та сутністю до договору про закупівлю, у ній зазначаються лише основні умови такого договору. Більше того, зі змісту ст. 13 ЗУ «Про здійснення державних закупівель» випливає, що допускається відсутність визначення у рамковій угоді істотних умов договору про закупівлю. Таким чином, категорично не погоджуємося з думкою Я. В. Петруненка, який визначає рамкову угоду як особливу форму договору про закупівлю товарів, робіт і послуг за рахунок державних коштів [3, с. 65].

Таке положення законодавства піддається аргументованій критиці, оскільки існуючий підхід не відповідає міжнародній практиці, зокрема країн ЄС, та надає можливості зловживань за рамковими угодами, передусім укладеними з одним учасником, оскільки невизначеність умов при укладенні рамкової угоди з одним учасником дозволяє викривити початкові умови закупівлі [4, с. 34]. Тому погоджуємося з думкою про необхідність встановлення у рамковій угоді істотних умов договору про закупівлю.

Положення ЗУ «Про державні закупівлі» деталізуються у підзаконних нормативно-правових актах, зокрема у Постановах Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) №602 від 04.07.2012 року «Про затвердження Порядку визначення генеральних замовників та взаємодії замовників з генеральним замовником за рамковими угодами», №603 від 04.07.2012 року «Про особливості виконання рамкових угод»; Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – МЕРТУ) №504 від 24.04.2012 року «Про особливості укладення рамкових угод».

Сфера застосування рамкових угод визначається Наказом МЕРТУ від 24.04.2012 №503, яким затверджено Перелік товарів і послуг, які

можуть закупуватися за рамковими угодами. Узагальнюючи, можна прийти до висновку, що рамкові угоди застосовуються для закупівлі продуктів харчування, канцелярських товарів, програмного забезпечення, послуг з перевезення, зв'язку, забезпечення безпеки та аналогічних товарів і послуг.

Важливою є можливість закупівлі лікарських засобів та виробів медичного призначення з використанням процедури закупівлі за рамковими угодами. У Проекті Постанови Міністрів України «Про деякі питання закупівлі за рамковими угодами лікарських засобів та виробів медичного призначення» було вказано, що світовий досвід використання механізму закупівель за рамковими угодами дозволяє досягти оптимального рівня цін на певні групи товарів, зменшити тривалість проведення процедур закупівель та зробити їх більш зручними та ефективними. В той же час, такий нормативно-правовий акт не було прийнято та закупівлі за рамковими угодами у сфері охорони здоров'я на практиці спостерігаються рідко.

Стосовно нормативної регламентації вказаного питання погоджуємося з К. Д. Остап'юк, яка пропонує прийняти єдиний підзаконний нормативно-правовий акт, а саме Постанову Кабінету Міністрів України, якою би регулювалися особливості укладення, виконання рамкових угод, питання взаємодії замовників з генеральним замовником та затверджувався б Перелік товарів і послуг, які можуть закупуватися за рамковими угодами [5, с. 179]

Дослідивши процедуру укладення та виконання договорів про закупівлю за рамковими угодами, приходимо до висновку про прогресивний характер вказаного інституту, реалізація якого, однак, ускладнюється певними недоліками нормативного регулювання. Зокрема, незрозумілим є надання можливості здійснення закупівель за рамковими угодами безпосередньо замовнику. Погоджуємося з Р. А. Джабраїловим, який вказує, що якщо здійснення закупівель генеральним замовником має обґрунтовану підставу, а саме необхідність закупівлі одних і тих же самих товарів та послуг декількома замовниками для мінімізації кількості конкурсних торгів, то занепокоєння викликає можливість таких закупівель одним замовником, що суперечить головному принципу створення конкурентного середовища, а саме оптимізації та раціоналізації використання бюджетних коштів, адже він просто отримує можливість здійснювати закупівлі протягом тривалого часу з обраними ним постачальниками [6, с. 46].

Таким чином, вважаємо, що інститут закупівель за рамковими угодами є перспективним, але потребує внесення окремих змін, які дозволять уникнути зловживань та підвищити ефективність його застосування. На нашу думку, за умови внесення відповідних змін,

необхідно використовувати вказаний інститут частіше під час здійснення державних закупівель.

Список використаних джерел:

1. Рамкова угода за новим тендерним законодавством. В чому суть? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.liga.net/Messages.asp?did=204619>
2. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10 квітня 2014 року № 1197-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 24. – Ст. 883.
3. Петруненко Я. Рамкова угода як форма договору про закупівлю товарів, робіт і послуг з а державні кошти [Електронний ресурс] / Я. Петруненко // Юридична Україна. – 2015. – № 7-8. – С. 62-70. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2015_7-8_13
4. Звіт щодо внесення змін до існуючого законодавства про рамкові угоди та супроводжуваних документів до рамкових угод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2014/09/Report-on-FAgreements-UKR.pdf>
5. Остап'юк М. В. Господарсько-правове регулювання державних закупівель лікарських засобів та медичних виробів : дис. ... канд. юрид. наук : спец. : 12.00.04 / Остап'юк Марія Василівна. – Одеса, 2015. – 229 арк.
6. Джабраїлов Р. Напрями вдосконалення законодавства України у сфері здійснення державних закупівель та реалізації державного замовлення / Р. Джабраїлов, В. Груцинова // Юридичний журнал. – 2012 р. – № 11. – С. 43-53.

Грінько О.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Олєфір А.О.

кандидат юридичних наук, асистент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Страховання є одним із особливих видів господарської діяльності, розвиток якого безпосередньо залежить від економічного зміцнення країни. Держава зацікавлена у підвищенні конкурентоспроможності ринку страхових послуг, адже завдяки йому стає можливим підвищення соціального захисту населення і господарюючих суб'єктів, а це у свою чергу приводить до зменшення навантаження на державний бюджет у